

Abonnement pour un an
300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

"IDJTIHAD,, Constantinople

Téléph. St. 865

XXI èrne ANNÉE

1 Juin 1926 — No 205

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنه لکی [۲۴ نسخه]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغذلیسی ۵ ایرادر .

اداره خانه سی :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنه

نومرو ۲۰۵ - ۱ حزیران ۱۹۲۶

قارئین کے ملاحظہ کیجئے ؛

۸ مایس ۱۳۲۶ ہجری قمری

ایک مکتبہ حقیقہ

واقصا دلہ استیناس ایدن بر دماغ ، یارین حیات جدالہ
آتیلدینی زمان اوکا یار ویاور اولہ جق شی ، برچوغرافیا
ویا قوزموغرافیا بیلکیسی دکل ، بلکہ بر (اونلغک قیمتی)
بیلدیرن اقتصاد بیلکیسی ، برخام دمیر کولچہ سنی ، هوالرہ
حاکم اولان بر طیارہ موتورندہ کی بر پارچہ یہ استیخالہ
ایتدیرن بر فن بیلکیسی اولہ جقدر .

بوکون آوروپا ، ائنه آلدینی مشعل علم و عرفان ایلہ
فنک غیر مکشوف ، مظلم نقطہ لینی نورلاندیرہرق یکی یکی
خارقہلر ابداعہ چالیشیرکن ، بزحالا جراح پاشادہ کی
مکتبہ کی بر بنانک سقف خراب آلودی آئنه ییغدیغمز
وطن نورسیدہ لرینک معصوم دماغلرینی «اسقولاستیک»
اصولک کہنہ وخراب جندرسہی آراسندہ ازوب
بیتیرمکدہ یز .

اؤینک باغچہ سنی درت بش کوک چیچکلہ بزہ یہ جک
ابتدائی برزراعت اصولندن ، اوراق برزلہ یی صحنی وابتدائی
تدبیرلرلہ ازالہ یہ چالیشہ جق قدر صحت بیلکیسندن ، آشجی
بولنادینی کون بریمورطہ پیشیرہ جکی یردہ بر پارچہ پینیری
قوری اکمکہ قاتیق پاہ جق قدر «یمک پیشیرمہ» بیلکیسندن
محروم اولان بوزواللی انسان یاورولرینک صباحدن آقشامہ
قدر ذوق و صنعتدن عاری ، معناسز بر طاقم شرقیہ لرلہ
خنجرملرینی زدہ لہ ملری دوعروسہی چوق فجعدہ .

ایک مکتبلردہ باشلا یان بوسقامتک الکصوک مکتبلرہ
قدر تشمیل فلاکت ایتدیکنی کورمک و آکلامق ایچون
بوکونکی عائلہ اجتماعہ مزک حریم سفالت انکیزینہ شویلہ
رجعی بر نظر عطف ایتک کافیدر ظن ایدہرم . بناء علیہ
بوکوندن یارینہ ، بر آن بیلہ دوشونمیرہرک مکتبلردہ کی
شمیدیکی تدریسات سیستمی یرینہ عملی ، فنی ، اقتصادی
بر سیستم اقامہ ایدہرک بالذات دیدیککنز کی «مجلہ نک
ویا کویاونک بش یوزچوجوغنی غیر صحنی بر بنادہ مختل الصحنہ
اولہرق درماندہ بر تحصیل آلاجنہ یالکنز یوز چوجوغک
تام الصحنہ اولہرق ایی و عملی بر تحصیل و تربیہ» آلمسنی تامین ایلر .
بوکون آوروپا و آمریکا فن و اقتصاددیہ بر جدال معظمہ
کیریشمش ، اوغراشوب کیدیور . کچندہ معتبر بر فرانسر
مجموعہ سندہ بر و اوایلا او قودم ، ہپسنی بورایہ نقل ایتک

۱۹۹۹ نومرولی «اجتہاد» ک انتشارندن بی خبرایکن ،
بر دوستمک مطالعہ و اعادہ ایتک شرطیلہ کوندردیکی
بونسخہ یی اوقومق لذتی طاتدم . قانون مدنی تعقیب
ایدن (برایک مکتبہ) مقالہ سنی ، کندی حسابہ ، دہا
جانہ یاقین ولدیغمدن اوقودجہ کدرلندم ، کدرلندجہ
اوقودم ، روحلی کلہرک تاثیریلہ مفکرہ می بر قاتدہا زبون
ایدن بومقالہ یی - بلکہ عبرتہ اوقویان اولمشدر - فقط بن
خشیتلہ اوقودم و آکلامکہ ؛ اوتہ دن بری تماشاکری
وسامعی اولدیغ بو فجع الواحی اورتن ردای ریاکاری
قلمکز و مشاہدہ کز بر حملہ دہ رفع و دفع ایتشدہر . صمیمی
اولمایان ستایشارہ واسطہ تلقین اولان قلملرک مغفل اثرلرینہ
دلخون ایکن ، صمیمی اولان سرزنشارہ واسطہ بیان
اولان قلملرہ مقفون اولمنی و حرمت ایتکی - مملکت
حسابہ - بروظیفہ عد ایدہرم . ایک مکتبلرک حریم
سفالتندہ برزائر شکستہ بال اولہرق کچرکن چیکنہ دیککنز
دوشہ ملری ، کیم بیلیر نہ زماندن بری بر معارف مفتشی
یاهیچ چیکنہ مامشدر ، یاخود چیکنہ دکن صکرا کورما
مز لکہ کلشدر . زنکین اولادلرینک ییدیکی بورہک
قارشیسندہ ، ائندہ کی بر پارچہ قوری اکمکہ جوع عرفانی
تطمین ایتکہ اوغراشان بیچارہ ، فقیر چوجغک بو آرزوسی
عجبا حصول پذیر اولیورمی ؟ ہیہات ، بویک مکتبلردن ،
حتیٰ برنجی اولہرق چقان برچوجقدن اسپانیانک پائختی
لیزون ، آمریقانک نیویورق اولدیغنی ایشتدیکم ایچوندرکہ
مقالہ کزک تاثیر ی بن دہ دویلا اولمشدر .

مع مافیہ ، بن بوکون بوجوغرافی خطالرک ، خطاپوشی
اولمنی کوزہ آلدیریم ، او شرطلہ کہ ہیچ اولزسہ بویک
مکتبلردہ ، شرائط اخلاقیہ یی ، شرائط صحیہ ایلہ مزج
ایدہرک ، آنجق و آنجق فنہ و اقتصادیاتہ دوعرو بر ساحہ
تدریس آچیلمالی و زواللی مینی مینی دماغلر بر طاقم مالا
یمنیاتہ دولدیرلما لیدر . دہا کوچک یاشدن اعتباراً فن

توبه

سنى تختكدن اينديرمكه تشبث ايدهجك شيطانلرى
بوينوزلردن دار آغاجنه آصار ، انسان اوغوللرينه تشهير
ايدرم . اكر بن خيلى عظمتكى افكار ايتك حتى اونوتمق
كستاخلغنده بولونورسهم ؛ راضىم ابونهب كى اللرم
قوروسون .

* *

دليرلر كوردم كه مقدس جامعلريكى ، قبهلى و مناره ليله ،
لاله دورنده صيرتنه موملر ديكلمش قاپلومبساغلرله
بكزه تيورلردى . اونلرى يره سردم .

دليرلر كوردم كه كليسه لرده عيسا هيكلنك قافاسنه
بالطيله تاق تاق وورديلر واونى قيرديلر بز جمعيت مزده
اوغلمزى ئولدوره نك جانى آليز ؛ سن اوغلكى ئولدورنه
نه ياپارسك اى الاله ؟ ... لاكن زحمت ايمه ، بن اونلر كده
حقندن كلدم وزبانلرينه حاجت قالمادى .

دليرلر كوردم كه « اى قوللر ! » ديه خطاب ايتديك
زمان « بز بوكنجلكده ، بويكيتلك جاغمزده كيمسيه قول

طنطنه لرله قاپانيردى . بوسنه ده آتقرده دبده لرله آچيلدى ،
فقط ظن ايدهرم كه هزيمتله قاپانمق اوزره در .

(شارل مورو) نك چالدينى (Sonnette d'alarmes) ك
طنطنلرى قولانغمه عبرت انگيز اهتزازلر حصوله كتيرر كن ،
آتقره سر كيسنده شاهدى اولديغمز محق تنقيدلرى فن
وصنعت ساحه سنده دخى ترقيه عزم ايتديكمزى كوستره ن
پارلاق وفيضلى برديل عد ايدهرم . دبده لرله آچيلوب
طنطنه لرله قاپانمق ايسه بويله قوتلى وفيضنك تنقيدلرله
قاپانان شهرلر ك ، متعاقب سنه لرده ده شايان تقدير اثرلرله
موجوديتلرينى كوستره جكلرينه شبهه ايمه م ليدر .

بورونلرينى هپالايانك شاهقه مشهوريله هم ارتقا
كورن بعض صنعتكارلر مزي ، هيكلتراش ويانه لى (قريپه لى)
نظر استخفاف ايله كورور ايكن ، بايزيد ميداننده معظم
برهيكلك عامل ذى شرفنى كورمك حقيقه آرزو ايديله جك
بركيفيت اولوردى .

محمد رصفى

بك اوزون سورمه ، فرانسز انستيتوسى اعضاسندن
مدرس شهر ، (شارل) (Charles Moureau) ديوركه :
« اكر مملكتتمز ، آلى علمى تشككلره ولزومى دركار اولان
قادرلرله واسع تخصيصات قويمازسه يكرمى سنه صوكره
برفرانسه موجود اولماياجقدر » . بوسوزلر ك آجيلغى
ملتداشلرينه طائديران بوفن آدامنك منسوب اولديغى
فرانسده ممتشكل بولونان (La Confédération des
sociétés scientifiques) جمعيات فيه هيئت متحده سنه
يكرمى بيك (٢٠,٠٠٠) اعضانك يعنى فن آدامنك مقيد
اولديغى علاوه ايدهر وكنديمزد (فن قادروسى) نه
برنظر كزديره جك اولورسه ق آرتق بزم فرانسز مدرس
شهرى كى واولا ايتمكل كمزى يوقسه كنديمزى يردن
يره وورمازمى لازم كله جكنى ارباب فكر واذطانه براقيرم .
(شارل مورو) شويله برفورمول قويمش :

حال حربده اتخاذا اولنه جق اصول = مجادله عسكريه
حال صلحه اتخاذا اولنه جق اصول = مجادله اقتصاديه
ديوركه « اكر قوتلى برته خنيك تجهيزاتيله مجهز ايسه
آلمانلر بزه صالديره منزل ، اكر ١٩١٤ ده بويله قوتلى
برته خنيك ايله مجهز اولسه يديق شبهه سزكه آلمانلر بزه
صالديره ميه جقار ايدى ! »

ديمك كه ، فرانسز مدرس شهرى ، آرتق آچيق
وصميمى اولمغه ، وطن سوكيسى نامنه ، مجبوريت حس
ايتمش ، كه بويله قطره قطره زهرلرى ملتته صونيور .
نه عبرت آميز برحال !

فقط شو كاده شمديدن امين اوله بيليرزكه يكرمى سنه
صكره برفرانسه بته بن عظمت وشوكتيله موجود اوله جقدر ؛
چونكه : فرانسده (شارل مورو) كى دوغرى سوزلى
واوزلى انسانلر حقيقت نامنه باغرييورلر و وطنداشلرينى
حكومتلرينى ايضا ايدنيورلر . تور كجه ده برضرب مثل
واردر : [وقيته قيزينى دوكمه ين ، صكره ديزينى دوكر] .
ايشته جانله ، باشله امثال ايتمكل كمز لازم كلن بر آتالر
سوزى !

كچنارده آتقرده بر رسم سر كيسى آچيلدى ، بوسركى ،
برچوق سنه لرده برى استانبولده دبده لرله آچيلير ،